

در یادداشتی از «فاطمه رستمی» کارشناس ارشد روان شناسی مطرح شد؛

تربیت و جایگاه اجتماعی فرزندان و نقش والدین در این مقوله

پدر مادر باید با هم هماهنگ باشند و اگر مادر شاهد اشتباه پدر است و یا بالعکس بود در حضور فرزند باهم هماهنگ باشند و عنوان نکنند زیرا اختلاف این دو ثبات شخصیت کودک را دچار مشکل نکند.

به گزارش خبرنگاران گروه زندگی و سرگرمی گزارش خبر، «فاطمه رستمی» کارشناس ارشد روان شناسی در یادداشتی با عنوان "تربیت و جایگاه اجتماعی فرزندان و نقش والدین در این مقوله" بررسی کرد؛

روند اجتماعی شدن در دوران کودکی بسیار سریع‌تر از دوران میانسالی و یا حتی بزرگسالی رخ می‌دهد. کودکان از زمانی که متولد می‌شود، درحال یادگیری هستند و به جرات می‌توان نیمی از آموخته‌های کودکان تا قبل از دوران ابتدایی توسط کودک آموخته می‌شود.

از این رو، والدین در تربیت اجتماعی فرزندان نقش حیاتی دارند و تربیت فرزند باید به‌گونه‌ای باشد که بتواند در اجتماع با سختی‌ها و ناملایمات، کنار آمده و شخصیت اجتماعی مناسبی بیابد. تربیت صحیح، نیاز به رعایت اصول، روش‌ها و مهارت‌های خاصی دارد که هر پدر و مادری باید به آنها توجه داشته باشد و در کنار استفاده از تجارب دیگران، آنها را نیز به کار بندد.

برخی از این اصول مثل اصل تکریم شخصیت، اصل وفای به عهد، اصل مسئولیت دادن، اصل عزت نفس و اصل تقویت نظم و انضباط و ... اگر از دوران کودکی به بچه‌ها آموزش داده شوند، یقیناً در آینده شاهد پرورش نسلی مسئولیت‌پذیر، بهنجار و مبادی آداب خواهیم بود. خانواده‌ها در این مسیر خود نیز باید اصولی را رعایت کنند.

مواردی نظیر محبت کردن، توجه کردن، دوست‌یابی، رابطه با اطرافیان، حل مساله و تصمیم‌گیری، حسن معاشرت، مهارت «نه گفتن»، غنی‌سازی اوقات فراغت بچه‌ها و ... به منظور آشنایی بیشتر با مختصات فرزند پروری و تبیین نقش والدین در خلق جایگاه اجتماعی شایسته برای فرزندان، با «فاطمه رستمی» کارشناس ارشد روان شناسی و استاد دانشگاه هم کلام شدیم:

هماهنگی و همکاری والدین در تربیت کودکان چه اثری دارند؟

یکی از نکات مهمی تربیتی کودکان این است که وقتی پدر و مادر دو سبک متفاوت تربیتی دارند، بچه‌ها دچار دوگانگی و گم و گیج می‌شوند.

آنها با سبک تربیتی ضد و نقیضی بزرگ می‌شوند و وجودشان سرشار از تناقضات و تعارضات حل نشده باقی می‌ماند چون هماهنگی و یکنواختی تربیتی وجود نداشته است.

هماهنگی والدین در تربیت کودک، بزرگترین عامل آرامش کودکان است!

وقتی کودک متوجه می‌شود در خانه یکدستی وجود ندارد و بچه‌ها با اصول تربیتی چند نفر بزرگ می‌شوند، به این نتیجه می‌رسد که درست و غلطی وجود ندارد و مجاز به انجام هر کاری هست! برای تربیت درست فرزندان باید دو بعد یعنی پدر و مادر با همدیگر هماهنگ باشند و عدم هماهنگی پدر و مادر بدترین موضوع برای تربیت فرزندان است، هماهنگی غلط بهتر از ناهماهنگی است چون ناهماهنگی به غلط در یک زمینه منجر به اعمال تربیت اشتباه در این زمینه است، وقتی بچه بزرگتر می‌شود متوجه آن شده و اصلاح می‌کند

با توجه به اینکه در هفت سال اول زندگی فرزند تحت تأثیر مادر قرار دارد و در هفت سال دوم تحت تأثیر پدر است، اگر با هم هماهنگ نباشند تأثیرگذاری هر دو از بین می‌رود و شخصیت فرزند خراب می‌شود، پدر مادر باید با هم هماهنگ باشند و اگر مادر شاهد اشتباه پدر است و یا بالعکس بود در حضور فرزند باهم هماهنگ باشند و عنوان نکنند زیرا اختلاف این دو ثبات شخصیت کودک را دچار مشکل نکند.

متناسب بودن انتظار پدر و مادر از کودکان را به عنوان یکی از مهمترین عناصر تربیتی چگونه تبیین می‌کنید؟

تعیین انتظارات واقع بینانه از کودک، انتظاراتی که خیلی کم یا خیلی زیاد نیستند به او کمک می‌کند تا شایستگی و احساس سالمی از عزت نفس ایجاد کند. انتظارات سالم کودک را تشویق می‌کند و به او اجازه می‌دهد بدون این‌که به او فشار بیاورد خوب عمل کند.

بین او و والدین احساس امنیت و اعتماد ایجاد می‌شود و احساس استقلال و مسئولیت در کودک افزایش می‌یابد. انتظارات واقع بینانه همچنین شامل پذیرش اشتباهات در طول مسیر است و به کودک کمک می‌کند تا شکست‌ها را به عنوان بخشی عادی از زندگی درک کند

پس والدین باید نقاط قوت فرزندان را پیدا کنند و محیطی ایجاد کنند که استعدادهای او را تشویق و پرورش دهد.

داشتن انتظارات در زمینه‌ای که فرزند شما در آن مهارت دارد، او را برای موفقیت آماده می‌کند و اجازه می‌دهد انتظارات شما واقع بینانه باشد. والدین همچنین باید به خاطر داشته باشند که حتی اگر کودک هنرمند یا ستاره فوتبال باشد، موفقیت او را تا آخر عمر تضمین نمی‌کند. درس‌های زندگی مانند مسئولیت‌پذیری و اخلاق کاری، اغلب موفقیت فرزند شما را بسیار بیشتر از کارنامه او تعیین می‌کند؛ بنابراین انتظاراتی که از کودک توقع دارید باید شامل تعادل بین استعدادها و مهارت‌های زندگی باشد.

۳- تربیت عاطفی چیست و خانواده برای رسیدن به آن چه مراحل را باید طی کنند؟

تربیت عاطفی شیوه‌ای از فرزندپروری است که به احساسات کودکان بها می‌دهد و رفتار آنان را نیز هدایت می‌کند. به طور کلی می‌توان گفت تربیت عاطفی آموزش مدیریت احساسات به کودک است؛ اینکه یاد بگیرد احساسات مختلف خود را بشناسد و به شکل مناسبی ابراز کند.

با استفاده از این موضوع، والدین به کودک کمک می‌کنند تا در حد توانایی‌های متناسب با سن خود درک و تبادل احساسی داشته باشد.

۱۱- از احساسات کودک خود آگاه باشید

۱۲- اجازه بیان احساسات را به کودکان بدهید زیرا احساسات فرصتی برای نزدیکی کودک به شما است

۱۳- با همدلی به احساسات کودک گوش کنید

۴- محدودیت‌هایی را برای کودک مشخص کنید و به او کمک کنید راه حل‌های خوب پیدا کند.

چه رفتارهایی در اجتماعی شدن کودکان با توجه به مشغله‌های زیاد خانواده‌ها و تک فرزند بودن اکثر کودکان تاثیر دارد؟

متأسفانه این مشکل، امروزه در بسیاری از خانواده‌ها مطرح می‌شود؛ پدر و مادر به قدری درگیر مسائل خود هستند که دیگر وقتی برای دلجویی از فرزندان برایشان باقی نمی‌ماند؛ در حالی که داشتن این ارتباط از هر وظیفه‌ای مهم‌تر است اغلب والدین از کودکانشان انتظار دارند که آنها ساکت باشند و تسلیم خواسته‌های آنان شوند؛ به خصوص زمانی که خارج از منزل همراه آنها هستند و این انتظار، حداقل تا بیست سالگی فرزند ادامه دارد و بعد از این سن منتظرند که حصارها شکسته شود و فرزندشان ارتباط اجتماعی سالمی با دیگران برقرار کند!

بهترین کار برای افزایش مهارت اجتماعی کودکان این است که:

۱- برای فرزندانتان وقت بگذارید،

۲- به صحبت‌های کودکان به دقت گوش بدهید

۳- زمان خواب برای کودک تان داستان بخوانید،

۴- به صحبت‌های کودک خردسال تان نخندید

۵- فرزندتان را در تعامل با سایر هم سن و سال‌ها یا بزرگسالان قرار دهید.

اگر زمان شما به کلی پر است، بهتر است بچه‌ها را به ایجاد روابط دوستانه با همسالان خود تشویق کنید. مهدکودک‌ها و خانه‌های بازی مخصوص بچه‌ها، یکی از بهترین انتخاب‌ها برای شروع روابط اجتماعی هستند

۶- هنگامی که به مکان‌های جدید و پیش افراد غریبه می‌روید، در ابتدا علت ارتباط برقرار نکردن کودکان را از آنها جویا شوید. سپس با برخوردی گرم با سایرین، فرزند خود را به تقلید از خود تشویق کنید.

۷- با کودک خود کارتون تماشا کنید و آن را با هم تحلیل کنید؛ تماشای کارتون و تحلیل آن با بچه‌ها مهم‌ترین عامل اجتماعی شدن کودک است.